

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΑΑΔΕΑνεξάρτητη Αρχή
Δημοσίων ΕσόδωνΓΕΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΤΕΛΩΝΕΙΩΝ & Ε.Φ.Κ.
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΤΕΛΩΝΕΙΑΚΩΝ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΩΝ
ΤΜΗΜΑ Β΄

Ταχ. Δ/υση : Καρ. Σερβίας 10
 Ταχ. Κώδικας : 10184, Αθήνα
 Πληροφορίες : Γ. Ραψομανίκης, Χ. Κοντογιάννη
 Τηλέφωνο : 2106987465-463
 E-Mail : dtd@aade.gr
 Url : www.aade.gr

ΕΞ. ΕΠΕΙΓΟΝ
ΑΝΑΡΤΗΤΕΑ ΣΤΟ ΔΙΑΔΙΚΤΥΟΑΔΑ:
Αθήνα, 14/06/2022
Αριθ. Πρωτ.: Ε.2049

ΠΡΟΣ Ως προς τον πίνακα διανομής

Θέμα: «Οδηγίες για την ορθή εφαρμογή διαδικασιών στη βάση των ευρημάτων έρευνας που διεξήχθη μέσω ερωτηματολογίου με σκοπό τον έλεγχο της ορθής και ομοιόμορφης εφαρμογής των διαδικασιών διαμετακόμισης και τελωνειακού χαρακτήρα εμπορευμάτων»

ΣΧΕΤ.: Έκθεση αποτελεσμάτων έρευνας με σκοπό τον έλεγχο της ορθής και ομοιόμορφης εφαρμογής των διαδικασιών διαμετακόμισης και τελωνειακού χαρακτήρα εμπορευμάτων

ΠΕΡΙΛΗΨΗ ΕΓΚΥΚΛΙΟΥ**Α) ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ**

Η παρούσα εγκύκλιος επισημαίνει τις εκδοθείσες οδηγίες και τα ισχύοντα σχετικά με την εφαρμογή του καθεστώτος διαμετακόμισης (εθνική/ενωσιακή/κοινή/TIR) και του τελωνειακού χαρακτήρα των εμπορευμάτων.

Β) ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Με την παρούσα εγκύκλιο επισημαίνονται οι γενικές αρχές του καθεστώτος διαμετακόμισης (εθνική/ενωσιακή/κοινή/TIR) και του τελωνειακού χαρακτήρα και παρατίθενται οι εκδοθείσες εγκύκλιοι, καθώς και άλλες πηγές πληροφοριών για τα ανωτέρω θέματα.

Γ) ΠΕΔΙΟ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ

Η παρούσα εγκύκλιος παρουσιάζει οδηγίες που εφαρμόζονται κατά κύριο λόγο από τα τελωνεία, από τελωνειακές περιφέρειες και άλλες τελωνειακές αρχές στο πλαίσιο ελέγχων ενώ αφορούν και οικονομικούς φορείς που εμπλέκονται στις εν λόγω διαδικασίες

Με αφορμή τα ευρήματα της εν θέματι έρευνας, προς διευκόλυνση των τελωνειακών αρχών, κρίνεται σκόπιμη η επισήμανση εκδοθεισών οδηγιών και των ισχυόντων κανόνων αναφορικά

με το καθεστώς διαμετακόμισης(εθνική/ενωσιακή/κοινή/TIR) και του τελωνειακού χαρακτήρα των εμπορευμάτων, ως ακολούθως:

1. Γενικά

1.1. Η ενωσιακή διαμετακόμιση και η κοινή διαμετακόμιση

Δύο μεγάλες κατηγορίες του καθεστώτος, ανάλογα με τα εμπλεκόμενα μέρη/χώρες, αποτελούν:

- Η Ενωσιακή διαμετακόμιση (όλες οι χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης)
 - εσωτερική - T2/ T2F και
 - εξωτερική – T1
- Η Κοινή διαμετακόμιση (οι χώρες της Ε.Ε. συν Ελβετία, Ηνωμένο Βασίλειο, Νορβηγία, Ισλανδία, Τουρκία, Βόρεια Μακεδονία και Σερβία)

Επιπλέον, ειδικές περιπτώσεις εφαρμογής του καθεστώτος αποτελούν οι συμφωνίες μεταξύ:

- Ε.Ε. και Ανδόρρας
- Ε.Ε. και Αγ. Μαρίνου (T2SM) και
- Τα Ειδικά Φορολογικά Εδάφη (T2F) (πχ το Άγιον Όρος στην Ελλάδα)

1.2. Η διαμετακόμιση με δελτίο TIR

Μία άλλη μεγάλη κατηγορία είναι η διαμετακόμιση με δελτίο TIR. Πέραν των κρατών-μελών της Ε.Ε. και των Χωρών Κοινής Διαμετακόμισης, στη σύμβαση TIR είναι ενεργά μέλη άλλες 33 χώρες, μεταξύ των οποίων είναι το Ιράν, η Ρωσία, η Ουκρανία, η Αλβανία, η Αρμενία, το Αζερμπαϊτζάν, η Κίνα, η Γεωργία, η Λευκορωσία, η Ινδία, το Πακιστάν και το Αφγανιστάν.

1.3. Ειδικές κατηγορίες διαμετακόμισης βάσει διεθνών συμβάσεων για συγκεκριμένα εμπορεύματα

Ειδικές κατηγορίες διαμετακόμισης βάσει διεθνών συμβάσεων και για ορισμένες κατηγορίες εμπορευμάτων είναι οι ακόλουθες:

- Με δελτίο ATA, σε συνδυασμό με προσωρινή εισαγωγή/επανεξαγωγή εμπορευμάτων που προορίζονται για εκθέσεις, εκδηλώσεις και άλλες χρήσεις
- Με έντυπο NATO 302 ή EU 302, για τη διακίνηση στρατιωτικού υλικού από τα μέλη του NATO ή της Ε.Ε. αντίστοιχα
- Για ταχυδρομικά δέματα, βάσει της σύμβασης για τη διακίνηση ταχυδρομικών δεμάτων (UPU Convention)

2. Ενωσιακή/Κοινή Διαμετακόμιση

2.1. Εμπλεκόμενα πρόσωπα

Κάθε φορά που πραγματοποιείται μία κίνηση υπό καθεστώς διαμετακόμισης, τρία είναι τα εμπλεκόμενα πρόσωπα:

- Δικαιούχος του καθεστώτος (Κύριος υπόχρεος): κύριος υπεύθυνος για την ορθή τήρηση της διαδικασίας.
- Τριτεγγυητής: φυσικό ή νομικό πρόσωπο, άλλο από τον δικαιούχο του καθεστώτος (κύριο υπόχρεο), που αναλαμβάνει να καλύψει την κίνηση με εγγύηση.
- Μεταφορέας: φέρει την ευθύνη για τη μεταφορά και είναι συνυπεύθυνος με τον όποιο συνοφειλέτη στην περίπτωση που προκύψουν υποχρεώσεις (οφειλές) στο καθεστώς .

2.2. Ρόλοι τελωνείων

Στις κανονικές διαδικασίες, οι ρόλοι των τελωνείων που εμπλέκονται στο καθεστώς είναι:

2.2.1. Τελωνείο εγγύησης: μετά από έλεγχο εγκρίνει τον τριτεγγυητή και καθορίζει το ύψος της εγγύησης.

Η εγγύηση απαιτείται και παρέχεται από τον δικαιούχο του καθεστώτος με σκοπό την εξασφάλιση καταβολής των δασμών και άλλων επιβαρύνσεων, οι οποίες έχουν προσωρινά ανασταλεί κατά τη διάρκεια μιας πράξης διαμετακόμισης και στην περίπτωση που προκύψει τελωνειακή οφειλή.

Η εγγύηση μπορεί να έχει τη μορφή:

- Κατάθεση μετρητών
- Μεμονωμένη
- Συνολική (απαιτείται άδεια απλουστευμένων διαδικασιών)
- Μεμονωμένη σε τίτλους

Δίνεται, υπό προϋποθέσεις, η δυνατότητα χρήσης απλουστευμένων διαδικασιών (απαιτείται έκδοση άδειας) που αφορούν τη χορήγηση απαλλαγής από τη χρήση εγγύησης ή τη χρήση εγγύησης μειωμένου ποσού.

2.2.2. Τελωνείο αναχώρησης : αποδέχεται τη δήλωση και τα εμπορεύματα, αποστέλλει το μήνυμα «Αναμενόμενη Άφιξη» στο δηλωθέν τελωνείο προορισμού και «Αναμενόμενη Διέλευση» στο/στα δηλωθέν/θέντα τελωνείο/α διέλευσης και αποφαινεται για την εκκαθάριση του καθεστώτος.

Το τελωνείο αναχώρησης φέρει επίσης την ευθύνη για την αρχική σφράγιση των εμπορευμάτων. Υπενθυμίζεται ότι η τελωνειακή σφράγιση παραμένει υποχρεωτική σύμφωνα με τα ισχύοντα. Δυνατότητα για μη τελωνειακή σφράγιση παρέχεται μόνο στις περιπτώσεις μεταφοράς ογκωδών εμπορευμάτων ή χύδην φορτίων, τα οποία δεν είναι δυνατό να σφραγισθούν, ή εμπορευμάτων που φέρουν ενσωματωμένο αριθμό σειράς (serial number), ο οποίος καθιστά ασφαλή την ταυτοποίησή τους και ο οποίος περιλαμβάνεται στην αναγραφή της περιγραφής τους στη διασάφηση διαμετακόμισης (θέση 31).

2.2.3. Τελωνείο διέλευσης: το τελωνείο που βρίσκεται στο σημείο εισόδου ή εξόδου, ανάλογα με το είδος καθεστώτος διαμετακόμισης που εφαρμόζεται. Είναι το τελωνείο που ελέγχει κυρίως τον τελωνειακό χαρακτήρα των εμπορευμάτων και ανάλογα με την περίπτωση μπορεί να λήγει τη διαδικασία.

Αναλυτικότερα, ως τελωνεία διέλευσης καλούνται τα συνοριακά τελωνεία από τα οποία διέρχεται μια αποστολή, ως ακολούθως:

α) Υπό το καθεστώς ενωσιακής διαμετακόμισης, σύμφωνα με το άρθρο 1§13 του Καν. (ΕΕ)2447/2015:

- i) κατά την έξοδο της αποστολής από το τελωνειακό έδαφος της Ένωσης, κατά τη διάρκεια πράξης διαμετακόμισης μέσω των συνόρων με έδαφος εκτός του τελωνειακού εδάφους της Ένωσης που δεν είναι χώρα κοινής διαμετακόμισης, και
- ii) κατά την είσοδο της αποστολής στο τελωνειακό έδαφος της Ένωσης, όταν τα εμπορεύματα έχουν διέλθει από έδαφος εκτός του τελωνειακού εδάφους της Ένωσης στο πλαίσιο πράξης διαμετακόμισης.

β) Υπό το καθεστώς της κοινής διαμετακόμισης σύμφωνα με το άρθρο 3§η του προσαρτήματος Ι της Σύμβασης Κοινής Διαμετακόμισης:

- i) κατά την έξοδο της αποστολής από το τελωνειακό έδαφος των συμβαλλομένων μερών, όταν η επόμενη χώρα δεν είναι συμβαλλόμενο μέρος (δεν είναι χώρα κοινής διαμετακόμισης ή κράτος μέλος ΕΕ), και
- ii) κατά την είσοδο της αποστολής στο τελωνειακό έδαφος των συμβαλλομένων μερών (ΧΚΔ/ΚΜ της ΕΕ).

2.2.4. Τελωνείο προορισμού:

- λήγει τη διαδικασία αποστέλλοντας το μήνυμα «Αποτελέσματα Ελέγχου» στο τελωνείο αναχώρησης

- θεωρεί την εναλλακτική απόδειξη για τη λήξη του καθεστώτος

Λήξη καθεστώτος ≠ Εκκαθάριση καθεστώτος διαμετακόμισης

Λήξη: η προσκόμιση των εμπορευμάτων και των αντίστοιχων εγγράφων που προβλέπονται από τις διατάξεις στο τελωνείο προορισμού.

Εκκαθάριση: η διαγραφή της εκκρεμότητας της κίνησης από το τελωνείο αναχώρησης, μετά από έλεγχο για την επίλυση τυχόν διαφορών.

2.3. Διαδικασία έρευνας (Άρθρο 310 Καν.(ΕΕ)2447/2015 - Άρθρο 49, κεφ. VI, τίτλος II, του Προσαρτήματος Ι της ΣΚΔ)

Η διαδικασία έρευνας έχει σκοπό τον έλεγχο της ορθής λήξης και εκκαθάρισης του καθεστώτος και ρόλο-κλειδί στην έναρξή της παίζει το τελωνείο αναχώρησης. Το τελωνείο αναχώρησης ξεκινά τη διαδικασία έρευνας όταν δεν έχει λάβει:

- Είτε, την επιβεβαίωση άφιξης, εντός της προθεσμίας προσκόμισης των εμπορευμάτων στο τελωνείο προορισμού
- Είτε, τα αποτελέσματα ελέγχου εντός έξι ημερών από την ημερομηνία αποστολής των στοιχείων άφιξης.

Η έρευνα απευθύνεται προς τον δικαιούχο του καθεστώτος, το δηλωθέν τελωνείο προορισμού και ενδεχομένως τα δηλωθέντα τελωνεία διέλευσης και η προθεσμία λήψης απάντησης είναι 28 ημέρες.

2.4. Διαδικασία συνέχειας δραστηριοτήτων (Εφεδρική διαδικασία)

Άρθρο 291 Καν.(ΕΕ) 2447/2015, Παράρτημα ΙΙ, Προσαρτήματος Ι ΣΚΔ

Εφεδρική διαδικασία εκτός Μηχανογραφικού Συστήματος, επιτρέπεται :

- όταν δεν λειτουργεί το μηχανογραφικό σύστημα των τελωνείων,
- όταν δεν λειτουργεί το μηχανογραφικό σύστημα των φορέων – δυνατότητα χρήσης συστήματος τελωνείου,
- όταν δεν λειτουργεί το δίκτυο (ηλεκτρονική σύνδεση μεταξύ μηχανογραφικού συστήματος τελωνείων και μηχανογραφικού συστήματος φορέων).

2.5. Απλουστεύσεις

Η ισορροπία μεταξύ των τελωνειακών ελέγχων και της διευκόλυνσης των συναλλαγών επέβαλε την εφαρμογή των απλουστεύσεων στη διαμετακόμιση, οι οποίες βασίζονται στο σύνολό τους στην αξιοπιστία του οικονομικού φορέα και προϋποθέτουν την έκδοση άδειας :

- Εγκεκριμένου αποστολέα: επιτρέπει στον δικαιούχο της άδειας να υπαγάγει εμπορεύματα στο καθεστώς κοινής/ενωσιακής διαμετακόμισης χωρίς να τα προσκομίζει στο τελωνείο
- Εγκεκριμένου παραλήπτη: επιτρέπει στον δικαιούχο της άδειας να παραλαμβάνει εμπορεύματα υπαγόμενα στο καθεστώς κοινής/ενωσιακής διαμετακόμισης σε εγκεκριμένο τόπο για να λήξει το καθεστώς
- Εγκεκριμένου εκδότη: επιτρέπει στον δικαιούχο της άδειας να εκδίδει τα πιστοποιητικά ενωσιακού χαρακτήρα από τις εγκαταστάσεις του, χωρίς να απευθύνεται στο τελωνείο
- Χρήσης ηλεκτρονικού εγγράφου μεταφοράς ως διασάφησης διαμετακόμισης (Electronic Transport Document – ETD): επιτρέπει, υπό προϋποθέσεις, στο δικαιούχο τη χρήση και ηλεκτρονική υποβολή της αεροπορικής ή θαλάσσιας φορτωτικής ως διασάφησης διαμετακόμισης (χωρίς να απαιτείται η σύσταση εγγύησης)
- Χρήσης άδειας λειτουργίας τακτικών γραμμών στις θαλάσσιες μεταφορές (Regular Shipping Service – RSS): επιτρέπει στο δικαιούχο την απόδειξη του ενωσιακού χαρακτήρα των εμπορευμάτων που μεταφέρονται με πλοία τακτικών γραμμών, χωρίς την μέριμνα για έκδοση ξεχωριστού πιστοποιητικού
- Χρήσης φορτωτικής CIM ως –διασάφησης διαμετακόμισης στις σιδηροδρομικές μεταφορές.

Επίσης, η μεταφορά εμπορευμάτων μέσω σταθερών εγκαταστάσεων μεταφοράς (π.χ. φυσικό αέριο) αποτελεί απλουστευμένη διαδικασία (άρθρο 321 Καν.(ΕΕ) 2447/2015 και άρθρο 53 προσαρτήματος 1 ΣΚΔ). Ο δικαιούχος του καθεστώτος και η τελωνειακή αρχή συμφωνούν τις

μεθόδους της τελωνειακής επιτήρησης των εμπορευμάτων που μεταφέρονται [απαιτείται έκδοση άδειας (εθνική άδεια)].

3. Διαμετακόμιση TIR (Καθεστώς TIR)

Εφαρμόζεται για τη μεταφορά εμπορευμάτων μεταξύ των συμβαλλομένων χωρών στη σύμβαση TIR, της Οικονομικής Επιτροπής για την Ευρώπη των Ηνωμένων Εθνών (Ο.Ε.Ε./Η.Ε.), στις μεταφορές εμπορευμάτων με οδικά οχήματα ή εμπορευματοκιβώτια, μέσω των συνόρων μιας ή περισσότερων χωρών μεταξύ τελωνείου αναχώρησης μιας συμβαλλόμενης χώρας και τελωνείου προορισμού της ίδιας ή άλλης συμβαλλόμενης χώρας με την προϋπόθεση ότι:

- i) δεν γίνεται μεταφόρτωση των εμπορευμάτων
- και
- ii) ένα τμήμα της διαδρομής πραγματοποιείται οδικά

3.1. Βασικοί Πυλώνες Καθεστώτος TIR

3.1.1. Ασφαλή οχήματα ή εμπορευματοκιβώτια

Όσον αφορά την απαίτηση ασφάλειας, η σύμβαση TIR ορίζει ότι τα εμπορεύματα μεταφέρονται σε εμπορευματοκιβώτια ή οδικά οχήματα των οποίων τα διαμερίσματα φορτίου κατασκευάζονται κατά τρόπο ώστε να μην υπάρχει πρόσβαση στο εσωτερικό όταν είναι ασφαλισμένα με τελωνειακή σφραγίδα και ότι κάθε παραβίαση θα είναι σαφώς ορατή (θα αφήνει ίχνη).

Προς το σκοπό αυτό, η Σύμβαση καθορίζει τα πρότυπα κατασκευής και τις διαδικασίες έγκρισης και τα εμπορεύματα μπορούν να μεταφερθούν μόνο υπό την κάλυψη ενός δελτίου TIR, εάν το διαμέρισμα φόρτωσης του οδικού οχήματος ή του εμπορευματοκιβωτίου εγκρίνεται σύμφωνα με αυτές τις απαιτήσεις. Εάν ένα εμπορευματοκιβώτιο ή ένα διαμέρισμα φορτίου πληροί τις απαιτήσεις της Σύμβασης, οι αρμόδιες εθνικές αρχές έγκρισης ή ελέγχου εκδίδουν τα αποκαλούμενα πιστοποιητικά έγκρισης ή πιστοποιητικά καταλληλότητας για τελωνειακή σφράγιση- ΤΕΚΑ) για οδικά οχήματα ή εμπορευματοκιβώτια. Τα πιστοποιητικά αυτά αναγνωρίζονται από όλα τα συμβαλλόμενα μέρη της σύμβασης TIR.

- Το πρωτότυπο πιστοποιητικό φυλάσσεται στο όχημα
- Το όχημα προσκομίζεται στις αρμόδιες αρχές της χώρας ταξινόμησής του κάθε δυο χρόνια για ανανέωση του πιστοποιητικού ή έκδοση νέου

Σημειώνεται ότι, δεν απαιτείται σφράγιση για μεταφορά βαρέων ή ογκωδών εμπορευμάτων.

3.1.2. Διεθνές εγγυοδοτικό σύστημα

- *Εθνικός Εγγυοδοτικός Οργανισμός*

Το σύστημα αυτό σχεδιάστηκε για να διασφαλίσει ότι οι δασμοί και οι φόροι που διατρέχουν κίνδυνο κατά τη διάρκεια των πράξεων διαμετακόμισης καλύπτονται ανά πάσα στιγμή από έναν εθνικό εγγυοδοτικό οργανισμό.

Η λειτουργία του συστήματος εγγυήσεων TIR είναι απλή. Κάθε εθνικός οργανισμός που εκπροσωπεί τα συμφέροντα του τομέα των μεταφορών σε μια συγκεκριμένη χώρα και έχει εξουσιοδοτηθεί από την τελωνειακή διοίκηση της χώρας αυτής, παρέχει εγγύηση εντός της χώρας αυτής για τυχόν οφειλόμενους δασμούς και φόρους σε περίπτωση παρατυπίας κατά τη διάρκεια της μεταφοράς TIR. Αυτός ο εθνικός εγγυοδοτικός οργανισμός εγγυάται την καταβολή δασμών και φόρων στις τελωνειακές αρχές της χώρας του, σε περίπτωση παρατυπίας κατά τη διάρκεια μεταφοράς TIR από εθνικούς ή αλλοδαπούς μεταφορείς για τα δελτία TIR που έχουν εκδοθεί από τον ίδιο ή από εγγυοδοτικό οργανισμό κάποιας άλλης χώρας.

Στην Ελλάδα εθνικός εγγυοδοτικός οργανισμός είναι η Ομοσπονδία Φορτηγών Αυτοκινητιστών Ελλάδος (ΟΦΑΕ).

Όλοι οι εθνικοί εγγυοδοτικοί οργανισμοί αποτελούν μια εγγυοδοτική αλυσίδα που συνδέει όλες τις χώρες, που είναι συμβαλλόμενα μέρη της σύμβασης TIR.

- Διεθνής Οργανισμός (IRU)

Την εύρυθμη λειτουργία της εγγυοδοτικής αλυσίδας διασφαλίζει και διαχειρίζεται η Διεθνής Ένωση Οδικών Μεταφορών (International Road Transport Union - IRU), που εδρεύει στη Γενεύη. Η IRU είναι μη κυβερνητικός οργανισμός, που εκπροσωπεί τα συμφέροντα των οδικών μεταφορέων παγκοσμίως. Η εγγυοδοτική αλυσίδα υποστηρίζεται από διεθνή ασφαλιστική εταιρεία και εποπτεύεται από την Επιτροπή Ελέγχου TIR (TIR Executive Board – TIRExB).

Σε περίπτωση παρατυπίας, οι τελωνειακές αρχές, πριν απευθυνθούν στον εγγυοδοτικό οργανισμό, θα πρέπει, κατά το δυνατόν, να ζητήσουν την πληρωμή από το/τα πρόσωπο/-α, που ευθύνεται/νονται άμεσα (πρωτοφειλέτη). Το μέγιστο ποσό που αξιώνεται από κάθε εθνικό οργανισμό ανέρχεται προς το παρόν έως 100.000,00€.

3.1.3. Δελτίο TIR

Το δελτίο TIR είναι **παραστατικό διεθνούς διαμετακόμισης** εμπορευμάτων και **ταυτόχρονα τίτλος εγγύησης** που καλύπτει μια συγκεκριμένη μεταφορά (ένα δελτίο TIR για κάθε ταξίδι, επίσης ένα δελτίο TIR για κάθε όχημα ή συνδυασμό οχημάτων ή εμπορευματοκιβώτιο ή συνδυασμό εμπορευματοκιβωτίων)

Τα δελτία TIR εκδίδονται (τυπώνονται) από τον Διεθνή Οργανισμό IRU (International Road Transport Union), ο οποίος τα διαθέτει στους εθνικούς εγγυοδοτικούς οργανισμούς από όπου τα προμηθεύονται οι χρήστες του καθεστώτος TIR (μεταφορείς).

3.1.4. Αμοιβαία αναγνώριση τελωνειακών ελέγχων

Η τέταρτη βασική αρχή (τέταρτος πυλώνας) του συστήματος διαμετακόμισης TIR είναι η αρχή ότι τα μέτρα τελωνειακού ελέγχου που λαμβάνονται στη χώρα αναχώρησης γίνονται δεκτά από κάθε χώρα διέλευσης και προορισμού.

3.1.5. Ελεγχόμενη πρόσβαση

- Έγκριση Εθνικού Εγγυοδοτικού Οργανισμού

Το παράρτημα 9 της σύμβασης ορίζει τους όρους και τις προϋποθέσεις για την έγκριση από τις αρμόδιες εθνικές αρχές (συνήθως τις τελωνειακές αρχές) των εθνικών οργανισμών να εκδίδουν δελτία TIR και να ενεργούν ως εγγυητές (η εν λόγω έγκριση μπορεί να χορηγηθεί με τη σύναψη γραπτής συμφωνίας ή με υπουργική απόφαση).

- Έγκριση Πρόσβασης Μεταφορέων στο Σύστημα TIR

Το Παράρτημα 9 της Σύμβασης ορίζει επίσης τους όρους και τις προϋποθέσεις για τους μεταφορείς προκειμένου να αποκτήσουν πρόσβαση στο σύστημα TIR.

Οι πληροφορίες σχετικά με όλους τους μεταφορείς που επιτρέπεται να χρησιμοποιούν δελτία TIR αποθηκεύονται στην Διεθνή Βάση Δεδομένων TIR (ITDB) από την Επιτροπή Ελέγχου TIR (TIRExB) στη Γενεύη, χρησιμοποιώντας ένα μοναδικό σύστημα κωδικού αναγνώρισης (ID). Οποιαδήποτε ανάκληση της εξουσιοδότησης από τις τελωνειακές αρχές, καθώς και αποκλεισμός από το σύστημα, βάσει του άρθρου 38 της Σύμβασης, καταγράφεται επίσης στη βάση δεδομένων.

Στη βάση δεδομένων ο κάτοχος του δελτίου TIR λαμβάνει έναν αριθμό μητρώου. Ο αριθμός μητρώου του κατόχου αναγράφεται στη θέση 4 του δελτίου TIR (χωρίς τον αριθμό αυτό δεν γίνεται δεκτό το δελτίο TIR).

- Ο αριθμός έχει τη μορφή: XXX/AAA/BBBB
- XXX είναι η ονομασία της χώρας με 3 γράμματα π.χ. για την Ελλάδα GRC
- AAA είναι ο 3ψήφιος κωδικός αριθμός του εγγυοδοτικού οργανισμού π.χ. για την ΟΦΑΕ 037
- BBBB είναι ο αύξων αριθμός του χρήστη

3.2. Εφαρμογή του καθεστώτος TIR στην Ε.Ε.

Μολονότι κάθε κράτος μέλος της ΕΕ είναι συμβαλλόμενο μέρος της σύμβασης TIR, η Ευρωπαϊκή Ένωση θεωρείται ως ενιαίο έδαφος για τους σκοπούς της διαδικασίας TIR. Αυτό σημαίνει ότι το TIR μπορεί να χρησιμοποιηθεί στην Ένωση μόνο για διεθνείς κινήσεις, π. χ. όταν η διακίνηση είτε ξεκινά είτε τελειώνει σε τρίτη χώρα ή όταν τα εμπορεύματα μετακινούνται μεταξύ δύο ή περισσότερων κρατών μελών της ΕΕ μέσω της επικράτειας τρίτης χώρας.

Το TIR μπορεί να χρησιμοποιηθεί μόνο όταν η διακίνηση είτε ξεκινά είτε τελειώνει σε τρίτη χώρα ή όταν μια ενδοενοσιακή διακίνηση εμπορευμάτων διέρχεται μέσω τρίτης χώρας (άρθρα 226 και 227 Καν.(ΕΕ)952/2013).

Το τελωνειακό έδαφος της Ένωσης θεωρείται ως ενιαίο έδαφος (άρθρο 228 Καν.952/2013).

Το ποσό της εγγύησης ανά δελτίο TIR είναι 100.000€ (άρθρο 163Καν.(ΕΕ) 2447/2015).

Τα δεδομένα του δελτίου TIR για πράξεις TIR εντός του τελωνειακού εδάφους της Ένωσης πρέπει να παρέχονται στις τελωνειακές αρχές ηλεκτρονικά (άρθρο 6 Καν.(ΕΕ) 952/2013).

Το ηλεκτρονικό σύστημα διαμετακόμισης της Ένωσης (NCTS) χρησιμοποιείται για την ηλεκτρονική ανταλλαγή δεδομένων μεταξύ των τελωνειακών διοικήσεων των κρατών μελών

της ΕΕ (άρθρο 273 Καν.(ΕΕ)2447/2015). Στο NCTS/TIR δεν συμμετέχουν οι Χώρες Κοινής Διαμετακόμισης.

3.3. Διαδικασία έρευνας

Όταν το τελωνείο αναχώρησης/εισόδου δεν λάβει είτε εντός της προθεσμίας προσκόμισης των εμπορευμάτων στο τελωνείο προορισμού την επιβεβαίωση άφιξης, είτε εντός έξι ημερών από την ημερομηνία αποστολής των στοιχείων άφιξης, τα αποτελέσματα ελέγχου, αρχίζει τη διαδικασία έρευνας. Η έρευνα απευθύνεται προς το δηλωθέν τελωνείο προορισμού/εξόδου και η προθεσμία λήψης απάντησης είναι 28 ημέρες.

Τα τελωνεία προορισμού / εξόδου απαντούν **υποχρεωτικά και αμέσως** στα μηνύματα έρευνας που προέρχονται από τα τελωνεία αναχώρησης /εισόδου. Επισημαίνεται πως κατά την εφαρμογή του NCTS/TIR, οι προθεσμίες που ισχύουν για την έρευνα είναι αυτές που προβλέπονται και για την κοινή/ ενωσιακή διαμετακόμιση (NCTS), όπως προβλέπονται στον Καν. (ΕΕ)2447/2015.

3.4. Εφεδρική διαδικασία

Η μη λειτουργία του συστήματος συνεπάγεται εφεδρική διαδικασία σύμφωνα με τα ισχύοντα (καταχώρηση στο ενιαίο βιβλίο παραστατικών με κωδικό παραστατικού 50).

4. Τελωνειακός χαρακτήρας εμπορευμάτων

4.1. Διάκριση των εμπορευμάτων ως προς τον τελωνειακό τους χαρακτήρα

Τα εμπορεύματα ως προς τον τελωνειακό χαρακτήρα τους διακρίνονται σε ενωσιακά και μη ενωσιακά.

α) Ενωσιακά εμπορεύματα θεωρούνται:

- Αυτά που παράγονται εξ' ολοκλήρου στο Τελωνειακό έδαφος της Ένωσης
- Αυτά που εισήλθαν στο τελωνειακό έδαφος της Ένωσης από χώρες ή εδάφη εκτός αυτού και τέθηκαν σε ελεύθερη κυκλοφορία και
- Αυτά που παρήχθησαν στο τελωνειακό έδαφος της Ένωσης, είτε αποκλειστικά από εμπορεύματα που εισήλθαν στο τελωνειακό έδαφος της Ένωσης από χώρες ή εδάφη εκτός αυτού και τα οποία έχουν τεθεί σε ελεύθερη κυκλοφορία ή από συνδυασμό τέτοιων εμπορευμάτων και άλλων τα οποία αποκτήθηκαν εξ' ολοκλήρου στο τελωνειακό έδαφος της Ένωσης

β) Μη ενωσιακά εμπορεύματα θεωρούνται τα εμπορεύματα άλλα από αυτά που περιγράφονται παραπάνω ή τα οποία έχουν χάσει τον τελωνειακό τους χαρακτήρα ως ενωσιακά.

4.2. Απόδειξη τελωνειακού χαρακτήρα ενωσιακών εμπορευμάτων

Η απόδειξη τελωνειακού χαρακτήρα των εμπορευμάτων απαιτείται κατά την είσοδο των εμπορευμάτων στο τελωνειακό έδαφος της Ε.Ε, εκτός των ακόλουθων περιπτώσεων:

- Στις ενδοενωσιακές αεροπορικές μεταφορές

- Στις θαλάσσιες μεταφορές, ενωσιακών εμπορευμάτων στο πλαίσιο εγκεκριμένης τακτικής γραμμής (RSS)
- Στη σιδηροδρομική μεταφορά, ενωσιακών εμπορευμάτων όταν έχουν μεταφερθεί σιδηροδρομικώς μέσω τρίτης χώρας, η οποία είναι συμβαλλόμενο μέρος της σύμβασης περί καθεστώτος κοινής διαμετακόμισης βάσει ενιαίου εγγράφου μεταφοράς που έχει εκδοθεί σε κράτος μέλος και η δυνατότητα αυτή προβλέπεται σε διεθνή συμφωνία.

4.3. Πιστοποίηση/απόδειξη του ενωσιακού χαρακτήρα εμπορευμάτων (Άρθρα 199-210 Καν.(ΕΕ)2447/2015)

Ως πιστοποιητικά απόδειξης του ενωσιακού χαρακτήρα εμπορευμάτων είναι επιγραμμатικά τα ακόλουθα:

- T2L (ΕΔΕ 4)
- T2LF [ΕΔΕ 4 (ειδικά φορολογικά εδάφη)]

Επίσης χρησιμοποιούνται εμπορικά έγγραφα ως αποδεικτικά τελωνειακού χαρακτήρα εμπορευμάτων, ως ακολούθως:

- **Τιμολόγιο ή έγγραφο μεταφοράς** το οποίο αφορά μόνο ενωσιακά εμπορεύματα, με την ένδειξη T2L ή T2LF
- **Δηλωτικό ναυτιλιακής εταιρείας**, με την ένδειξη των αντίστοιχων συμβόλων των εμπορευμάτων για μη τακτικές γραμμές
- **Δηλωτικό ναυτιλιακής ή αεροπορικής εταιρείας** στην περίπτωση χρήσης του δηλωτικού αντί για δήλωση διαμετακόμισης, με την ένδειξη C για τα ενωσιακά εμπορεύματα.

Επιπλέον, ως αποδεικτικά χρησιμοποιούνται και τα ακόλουθα:

- **Δελτίο TIR ή ATA** αναγράφοντας αναλόγως το σύμβολο T2L ή T2LF και δεόντως θεωρημένο από το τελωνείο αναχώρησης
- Έντυπο **302** με την ένδειξη T2L ή T2LF δεόντως θεωρημένο από το τελωνείο αναχώρησης
- **Πινακίδες και έγγραφα ταξινόμησης** για οχήματα με κινητήρα τα οποία είναι ταξινομημένα σε K-M
- Δήλωση ενωσιακού τελωνειακού χαρακτήρα **ειδών συσκευασίας, εκτός εμπορευματοκιβωτίων (containers)**, τα οποία επιστρέφουν κενά από άλλο K-M, εκτός εάν αποδειχθεί το αντίθετο
- **Ταχυδρομικοί σάκοι** (συμπεριλαμβανομένων των ταχυδρομικών δεμάτων) που μεταφέρονται μεταξύ δύο σημείων της Ένωσης (Όταν μεταφέρονται προς ή από μη φορολογικό έδαφος, θα πρέπει να τίθεται **ειδική ετικέτα** στους σάκους και στα συνοδευτικά τους)
- Δήλωση τελωνειακού ενωσιακού χαρακτήρα **αποσκευών** που συνοδεύουν επιβάτες και δεν προορίζονται για εμπορική χρήση, εκτός εάν αποδειχθεί το αντίθετο
- Εκτύπωση του **ηλεκτρονικού διοικητικού εγγράφου (e-ΔΕ)**, το οποίο χρησιμοποιείται για να συνοδεύσει τη μεταφορά εμπορευμάτων που υπόκεινται σε Ε.Φ.Κ., τα οποία έχουν τεθεί μεν σε ελεύθερη κυκλοφορία, βρίσκονται όμως υπό επιτήρηση για θέματα Ε.Φ.Κ. μεταξύ δύο σημείων της Ένωσης (Οδηγία του Συμβουλίου 2008/118/ΕΕ)
- Το **ημερολόγιο αλιείας**, δήλωση εκφόρτωσης, δήλωση μεταφόρτωσης και δεδομένα παρακολούθησης σκαφών, κατά περίπτωση, για τα προϊόντα της θαλάσσιας αλιείας και τα εμπορεύματα που παράγονται από τέτοια προϊόντα, τα οποία αλιεύονται με

ενωσιακά αλιευτικά σκάφη εκτός του τελωνειακού εδάφους της Ένωσης σε ύδατα διαφορετικά από τα χωρικά ύδατα τρίτης χώρας (διεθνή ύδατα).

5. ΕΚΔΟΘΕΙΣΕΣ ΟΔΗΓΙΕΣ

1. Εγκύκλιος για τη χρήση του καθεστώτος διαμετακόμισης στα πλαίσια του ICISnet (Ε.2003/24.12.2019)
2. *Εφαρμοστική Εγκύκλιος Διοικητή Ε.2064/2019(ΑΔΑ: ΩΕ5Ε46ΜΠ3Ζ-47Λ) με θέμα «Οδηγίες για την εφαρμογή της απόφασης του Διοικητή της ΑΑΔΕ με Αρ. Α.1098/2019(ΦΕΚ Β' 1193-ΑΔΑ:Ψ00246ΜΠ3Ζ-00Τ) Απλουστευμένες διαδικασίες διαμετακόμισης: Εγκεκριμένος αποστολέας, Εγκεκριμένος παραλήπτης, Εγκεκριμένος παραλήπτης TIR-Εγκεκριμένος εκδότης»*
3. Οδηγίες για το καθεστώς ενωσιακής/κοινής διαμετακόμισης ως προς τις σιδηροδρομικές μεταφορές (Ε.2202/18.12.2020)
4. Οδηγίες για τη λειτουργία του Υποσυστήματος Διαμετακόμισης -Έκδοση πιστοποιητικού απόδειξης κοινοτικού χαρακτήρα (T2L/T2LF) στα πλαίσια του ICISnet (ΔΤΔ Β 5010493 ΕΞ 2015). *Οι εν λόγω οδηγίες εξακολουθούν να χρησιμοποιούνται παρόλο που εφαρμόζεται νέος τελωνειακός κώδικας καθώς με τις διατάξεις του προβλέπεται πέραν των πιστοποιητικών T2L/T2LF και η χρήση εμπορικών εγγράφων ως αποδεικτικών ενωσιακού χαρακτήρα εμπορευμάτων, όπως και στον προηγούμενο κώδικα. Σημειώνεται ότι, η ισχύουσα νομοθεσία για τον τελωνειακό χαρακτήρα των ενωσιακών εμπορευμάτων κοινοποιήθηκε στα τελωνεία με την κοινοποίηση της δέσμης του Ενωσιακού Τελωνειακού Κώδικα (ΔΤΔ Α1055689 ΕΞ 2016/7-4-2016).*
5. Οδηγίες για τη λειτουργία του Υποσυστήματος Διαμετακόμισης -Απλουστευμένες διαδικασίες στις αεροπορικές και θαλάσσιες μεταφορές στα πλαίσια του ICISnet (ΔΤΔ Β 5016046 ΕΞ 2015/24.07.2015), όπως επικαιροποιήθηκε ως προς το νομικό πλαίσιο από την ΔΤΔ Β 1078213 ΕΞ 2018/18-5-2018 ΑΔΑ: 7ΖΓΞ46ΜΠ3Ζ-ΘΙΕ «Απλουστευμένες διαδικασίες στις αεροπορικές και θαλάσσιες μεταφορές - Χρήση ηλεκτρονικού εγγράφου μεταφοράς ως διασάφησης διαμετακόμισης»

6. ΛΟΙΠΕΣ ΠΗΓΕΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΩΝ

1. Εγχειρίδιο Διαμετακόμισης (TRANSIT MANUAL)

Το ως άνω εγχειρίδιο περιλαμβάνει πληροφορίες για το καθεστώς διαμετακόμισης (ενωσιακής/κοινής/TIR) και του τελωνειακού χαρακτήρα των εμπορευμάτων με αναφορά στα σχετικά άρθρα της νομοθεσίας και παράθεση παραδειγμάτων και είναι αναρτημένο στον ιστότοπο της ΑΑΔΕ:

<https://www.aade.gr/epiheiriseis/teloneiak-es-ypiresies/ilektronikes-synallages-e-customs/teloneia/transit-ilektroniki-ypiresia-diametakomisis>

και της Ευρωπαϊκής Ένωσης:

https://ec.europa.eu/taxation_customs/system/files/2021-12/transit_manual_june_2020_el.pdf

2. Εγχειρίδιο TIR (TIR HANDBOOK)

Το Εγχειρίδιο TIR αποτελεί πηγή πληροφοριών που περιλαμβάνει, εκτός από τη σύμβαση, σχόλια επί των άρθρων και επεξηγηματικές σημειώσεις. Το εγχειρίδιο αποτελεί σημαντικό βοήθημα καθώς περιλαμβάνει και παραδείγματα βέλτιστων πρακτικών και είναι αναρτημένο στην ιστοσελίδα της Οικονομικής Επιτροπής για την Ευρώπη των Ηνωμένων Εθνών (Ο.Ε.Ε.) στην ηλεκτρονική διεύθυνση:

<https://unece.org/transport/border-crossing-facilitation>

Τα ως άνω εγχειρίδια δεν αποτελούν νομικά κείμενα όμως διευκολύνουν στην ομοιόμορφη εφαρμογή του καθεστώτος διαμετακόμισης και τελωνειακού χαρακτήρα των εμπορευμάτων από όλα τα συμβαλλόμενα μέρη.

Ο ΔΙΟΙΚΗΤΗΣ ΤΗΣ ΑΑΔΕ

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΠΙΤΣΙΛΗΣ

Πίνακας Διανομής

Προς:

Όλα τα Τελωνεία

Κοινοποίηση:

Τελωνειακές Περιφέρειες

Ε.Λ.Υ.Τ. Αττικής

Ε.Λ.Υ.Τ. Θεσσαλονίκης